EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2024 07 22
COM(2024) 305 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

dėl Reglamento (ES) Nr. 912/2014 dėl finansinės atsakomybės, susijusios su investuotojų ir valstybės ginčų sprendimu pagal tarptautinius susitarimus, kurių šalis yra Europos Sąjunga, veikimo

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

dėl Reglamento (ES) Nr. 912/2014 dėl finansinės atsakomybės, susijusios su investuotojų ir valstybės ginčų sprendimu pagal tarptautinius susitarimus, kurių šalis yra Europos Sąjunga, veikimo

1. Įvadas

2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamentas ir Taryba priėmė Reglamentą (ES) Nr. 912/2014, kuriuo nustatoma finansinės atsakomybės, susijusios su investuotojų ir valstybės ginčų sprendimu teismuose, įsteigtuose tarptautiniais susitarimais, kurių šalis yra Europos Sąjunga, paskirstymo tvarka (toliau – Finansinės atsakomybės reglamentas). Teisinis Finansinės atsakomybės reglamento pagrindas yra SESV 207 straipsnis dėl bendros prekybos politikos, kurios sudedamoji dalis yra tiesioginės užsienio investicijos.

Komisija yra Sąjungos institucija, atsakinga už Finansinės atsakomybės reglamento administravimą. Atsakinga Komisijos tarnyba yra Prekybos generalinis direktoratas, o Teisės tarnyba yra atsakinga už atstovavimą Sąjungai ginčų sprendimo bylose ir vėlesniuose galimuose bylinėjimosi etapuose.

Finansinės atsakomybės reglamente nustatyti atsakovo statuso nustatymo ir finansinės atsakomybės paskirstymo tarp Sąjungos ir valstybių narių kriterijai, siekiant nustatyti režimą, pagal kurį užbaigus investuotojų ir valstybės ginčų sprendimo bylas gali būti priteistos piniginės kompensacijos.

Paprastai finansinė atsakomybė priskiriama subjektui, atsakingam už režimą, pagal kurį mokamos kompensacijos. Tai reiškia, kad Sąjunga prisiima finansinę atsakomybę, kai atitinkamą režimą taiko Sąjungos institucija, įstaiga, agentūra ar tarnyba, o valstybė narė prisiima finansinę atsakomybę, kai atitinkamą režimą taiko ji. Tačiau, kai valstybė narė elgiasi taip, kaip reikalaujama pagal ES teisę, pavyzdžiui, perkeldama ES direktyvą į nacionalinę teisę, Sąjunga prisiima finansinę atsakomybę tiek, kiek atitinkamas režimas turi būti taikomas pagal ES teisę.

Kalbant apie atsakovo statusą, galioja taisyklė, kad paprastai šalis, kuri prisiima finansinę atsakomybę, yra ir atsakovė ginče. Tačiau yra konkrečių aplinkybių, kai Sąjunga yra atsakovė, net jeigu dalį finansinės atsakomybės arba visą finansinę atsakomybę prisiima valstybė narė. Pavyzdžiui, taip yra tada, kai valstybė narė prašo, kad atsakove būtų Sąjunga (pavyzdžiui, atsižvelgiant į ginčui reikalingą techninę kompetenciją), byla susijusi ir su valstybės narės taikomu režimu, kurio reikalaujama pagal ES teisę, dėl panašaus režimo taikoma PPO ginčų sprendimo procedūra ir būtina užtikrinti nuoseklų argumentavimą.

Finansinės atsakomybės reglamente nustatytos priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti, kad tais atvejais, kai bylose dėl valstybės narės taikomo režimo Sąjunga yra atsakovė, atitinkama valstybė narė ir Sąjunga glaudžiai bendradarbiautų vykstant ginčų sprendimo procesui pagal Europos Sąjungos sutarties 4 straipsnio 3 dalyje įtvirtintą pareigą lojaliai bendradarbiauti. Tai reiškia, kad reikia atsižvelgti į atitinkamos valstybės narės interesų gynybą ir apsaugą, laiku keistis informacija ir atitinkamais dokumentais, dažnai konsultuotis ir įsitraukti į delegaciją procese.

Finansinės atsakomybės reglamente taip pat nustatyta tvarka, pagal kurią valstybės narės ir Komisija gali sudaryti susitarimus dėl bylinėjimosi išlaidų ir priteistų piniginių kompensacijų

mokėjimo, siekiant užtikrinti, kad ES ištekliams net ir laikinai netektų nepagrįstai didelė našta. Visų pirma, Komisija ir atitinkama valstybė narė turėtų sudaryti susitarimus dėl periodiško išlaidų apmokėjimo ir kompensacijos sumokėjimo. Jeigu atitinkama valstybė narė neprisiima finansinės atsakomybės, Komisija gali priimti jai skirtą sprendimą ir pareikalauti sumokėti atitinkamas sumas ir taikytinas palūkanas į Sąjungos biudžetą.

Galiausiai Finansinės atsakomybės reglamente nustatyta tvarka ir reikalavimai, kurie taikomi bylose sudarant taikos sutartis, atitinkančias Sąjungos interesus. Tais atvejais, kai byla susijusi tik su Sąjungos finansine atsakomybe, sprendimą dėl taikos sutarties priima Komisija. Kai byla susijusi ir su valstybės narės taikomu režimu, ginčui išspręsti reikalingas valstybės narės sutikimas arba Komisija gali priimti sprendimą sudaryti taikos sutartį, jeigu ji neturės poveikio atitinkamos valstybės narės biudžetui ar finansams.

Finansinės atsakomybės reglamente nustatyta Komisijos pareiga teikti informaciją Europos Parlamentui ir Tarybai įvairiais ginčo etapais, pavyzdžiui, kai ji gauna trečiosios šalies ieškovo prašymą dėl konsultacijų arba pranešimą apie ketinimą pradėti ginčo sprendimo procesą.

2. Dabartinė Finansinės atsakomybės reglamento taikymo sritis

Finansinės atsakomybės reglamentas taikomas investuotojų ir valstybės ginčų sprendimo procesams, kuriuos inicijuoja trečiosios šalies ieškovas ir kurie vykdomi pagal susitarimus, kurių šalis yra ES. Šiuo metu, kol bus ratifikuoti ir įsigalios susitarimai, kuriuose numatytas investuotojų ir valstybės ginčų sprendimo mechanizmas, pavyzdžiui, dvišaliai susitarimai su Kanada (IEPS), Singapūru, Vietnamu ir Čile, Finansinės atsakomybės reglamentas faktiškai taikomas tik investuotojų ir valstybės ginčų sprendimo byloms, iškeltoms Europos Sąjungai pagal Energetikos chartijos sutartį.

3. Sąjungai iškeltos bylos pagal Energetikos chartijos sutartį

Iki šiol Sąjungos atžvilgiu pradėti du investicinio ginčo sprendimo procesai pagal Energetikos chartijos sutartį. Šiuo metu šie procesai dar nebaigti. Be to, pagal Energetikos chartijos sutarties 26 straipsnį Sąjunga gavo keletą prašymų dėl konsultacijų, kuriuos nagrinėjant kol kas nepasiektas oficialaus arbitražo etapas. Visos šios bylos toliau apibūdinamos išsamiau.

a. Įmonių „Prosisa“ ir „Risteel Corporation“ ieškiniai dėl Ispanijos atsinaujinančiųjų išteklių paramos schemos (2015 m.)

2015 m. Komisija gavo du atitinkamai Šveicarijos įmonės „Prosisa AG“ ir Nyderlandų įmonės „Risteel Corporation BV“ prašymus dėl konsultacijų pagal Energetikos chartijos sutarties 26 straipsnį. 2015 m. spalio 7 d. Komisija apie tai informavo Europos Parlamentą ir Tarybą pagal Finansinės atsakomybės reglamento 4 ir 7 straipsnius.

Abi įmonės buvo investavusios į fotovoltinės ir vėjo energijos sektorius bei atsinaujinančiosios energijos iš biomasės gamybą Ispanijos teritorijoje, o jų ieškiniai buvo susiję su Ispanijos sprendimu iš dalies pakeisti atsinaujinančiosios energijos paramos schemą. Įmonės tuo pat metu iškėlė bylą ir Ispanijai. Jos iš esmės tvirtino, kad Komisija pažeidė Energetikos chartijos sutarties 10 straipsnyje įtvirtintą sąžiningo ir teisingo požiūrio reikalavimą, kišdamasi į arbitražo teismų, įsteigtų pagal Energetikos chartijos sutartį, darbą ir

tvirtindama, kad Energetikos chartijos sutartis netaikoma ES valstybės narės ir investuotojo iš kitos ES valstybės narės santykiams.

Investuotojų ir Komisijos konsultacijos pagal Energetikos chartijos sutarties 26 straipsnio 1 dalį įvyko 2015 m. gruodžio 1 d. Komisija patikslino, kad, jos manymu, nėra tinkamo teisinio pagrindo, leidžiančio įmonėms tęsti ginčus Sąjungos atžvilgiu.

Įmonės savo ieškinių prieš ES nebetęsė.

b. Įmonės „Nord Stream 2“ ieškiniai, susiję su Dujų direktyvos daliniu pakeitimu (2019 m.)

2019 m. balandžio 12 d. Šveicarijoje įsteigta bendrovės „Gazprom“ patronuojamoji įmonė „Nord Stream 2 AG“ pateikė Komisijai raštą, kuriame prašė paaiškinti, kaip taikoma 2019 m. balandžio 17 d. Direktyvoje (ES) 2019/692, kuria iš dalies keičiama Dujų direktyva 2009/73/EB, (toliau – Dujų direktyvą iš dalies keičianti direktyva)[1] nustatyta nukrypti leidžiančių nuostatų sistema. Rašte įmonė „Nord Stream 2“ taip pat informavo Komisiją apie įtariamą Energetikos chartijos sutarties pažeidimą ir paprašė ES pabandyti draugiškai išspręsti ginčą pagal Energetikos chartijos sutarties 26 straipsnio 1 dalį. Vadovaujantis Finansinės atsakomybės reglamento 4 straipsniu, Taryba ir Europos Parlamentas buvo apie tai informuoti 2019 m. gegužės 13 d.

Įmonė „Nord Stream 2 AG“ tvirtino, kad pagal iš dalies pakeistą Dujų direktyvą jai turėtų būti leidžiama taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą dėl atskyrimo, trečiųjų šalių prieigos ir tarifų reguliavimo taisyklių, taikomų pagal Dujų direktyvą, nes tokia nukrypti leidžianti nuostata jai leistų susigrąžinti atliktas investicijas ir atitiktų jos teisėtus lūkesčius. Ji teigė, kad, jeigu jai nebus taikoma nukrypti leidžianti nuostata pagal Dujų direktyvą iš dalies keičiančią direktyvą ir nebus imtasi jokių kitų priemonių, kad įmonė atsidurtų lygiavertėje padėtyje, tai bus laikoma ES įsipareigojimo pagal Energetikos chartijos sutartį, visų pirma jos 10 ir 13 straipsnius, pažeidimu. Įmonė „Nord Stream 2 AG“ taip pat tvirtino, kad pagal Energetikos chartijos sutartį ji turi būti laikoma susitariančiosios šalies investuotoja, nes įmonės būstinė yra Šveicarijos Cugo mieste, kur ji vykdo didelio masto veiklą.

Komisijos ir įmonės „Nord Stream 2“ konsultacijos įvyko 2019 m. birželio 25 d. Europos Komisija nepareiškė savo pozicijos, ar, jos manymu, įmonė „Nord Stream 2“ turi teisę pareikšti ieškinį pagal Energetikos chartijos sutartį, laukdama, kol investuotojas pateiks konkrečių įrodymų apie savo veiklą Šveicarijoje. Ji taip pat informavo investuotoją mananti, kad Dujų direktyvą iš dalies keičianti direktyva yra nediskriminacinė ir atitinka ES tarptautinius įsipareigojimus pagal Energetikos chartijos sutartį. Atsakydama į klausimą, ar įmonei „Nord Stream 2“ galėtų būti taikoma nukrypti leidžianti nuostata, Komisija priminė Dujų direktyvą iš dalies keičiančios direktyvos taisykles, visų pirma tai, kad atitinkamų valstybių narių institucijos priims sprendimą dėl nukrypti leidžiančių nuostatų taikymo, remdamosi nacionalinėmis taisyklėmis, kuriomis ši direktyva perkelta į nacionalinę teisę, ir individualiais prašymais.

Komisija toliau keitėsi raštais su įmone „Nord Stream 2“ 2019 m. liepos 8 d., liepos 26 d. ir rugpjūčio 6 d. 2019 m. liepos 25 d. įmonė „Nord Stream 2“ Bendrajam Teismui pateikė prašymą panaikinti Dujų direktyvą iš dalies keičiančią direktyvą (Byla T-526/19). 2020 m.

[1] 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/692, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, (OL L 117, 2019 5 3, p. 1).

gegužės 20 d. nutartimi[2] Bendrasis Teismas atmetė ieškinį kaip nepriimtiną. Nagrinėdamas apeliacinį skundą Teisingumo Teismas iš dalies panaikino Bendrojo Teismo nutartį ir pripažino priimtinu „Nord Stream 2 AG“ ieškinį dėl tam tikrų Dujų direktyvą iš dalies keičiančios direktyvos nuostatų panaikinimo[3]. Teisingumo Teismas grąžino bylą Bendrajam Teismui, kad šis dėl ieškinio dėl panaikinimo priimtų sprendimą dėl esmės; šiuo metu byla yra nagrinėjama (Byla T-526/19 RENV).

2019 m. rugsėjo 26 d. įmonė „Nord Stream 2“ pateikė pranešimą dėl arbitražo prieš Sąjungą pagal Energetikos chartijos sutarties 26 straipsnio 2 dalies c punktą ir 26 straipsnio 4 dalies b punktą. 2019 m. spalio 1 d. Komisija apie tai informavo Europos Parlamentą ir Tarybą pagal Finansinės atsakomybės reglamento 4 straipsnį.

Pranešime dėl arbitražo įmonė „Nord Stream 2 AG“ tvirtina, kad Dujų direktyvą iš dalies keičianti direktyva ir ES veiksmai, susiję su šia Dujų direktyvą iš dalies keičiančia direktyva, pažeidžia ES įsipareigojimus pagal Energetikos chartijos sutartį, visų pirma jos 10 straipsnio 1 dalį, 10 straipsnio 7 dalį ir 13 straipsnį.

2019 m. gruodžio 9 d. buvo patvirtintas ES užginčijimas dėl „Nord Stream 2 AG“ paskirto arbitro. 2020 ir 2021 m. pasikeitus rašytiniais pareiškimais dėl jurisdikcijos ir bylos esmės klausimų, 2022 m. kovo mėn. procesas buvo sustabdytas po to, kai „Nord Stream 2 AG“ buvo pradėtos taikyti tarptautinės sankcijos ir Šveicarijoje pradėta susitarimo su kreditoriais procedūra (nemokumo procedūros rūšis pagal Šveicarijos teisę). 2022 m. spalio 3 d. ES pareiškė, kad tolesnis arbitražo sustabdymas būtų nepagrįstas ir kad Ginčų sprendimo institucija turėtų nutraukti arbitražo procedūrą. 2022 m. spalio 13 d. Ginčų sprendimo institucija surengė procedūrinį posėdį su šalimis vaizdo konferencijos būdu. „Nord Stream 2 AG“ informavo Ginčų sprendimo instituciją, kad pagal laikinosios sudėties moratoriumą paskirtas administratorius sudarytų sąlygas tęsti arbitražo procesą, jeigu trečioji šalis užtikrins arbitražui vykdyti būtiną finansavimą. Atsakydama į tai ES teigė, kad „Nord Stream 2 AG“ neįrodė pagrįstos galimybės atnaujinti arbitražo procesą ir kad jos pateikta papildoma informacija nepateisino tolesnio arbitražo proceso sustabdymo pratęsimo. ES taip pat pateikė prašymą dėl teismo išlaidų apmokėjimo užtikrinimo. 2022 m. lapkričio 24 d. raštu „Nord Stream 2“ informavo Ginčų sprendimo instituciją, kad ji užtikrino finansavimą arbitražo procesui tęsti, ir paprašė Ginčų sprendimo institucijos atšaukti proceso sustabdymą. ES nesutiko ir pakartojo savo prašymą priimti nutartį, kuria procesas būtų nutrauktas, arba, kaip alternatyvą, priimti nutartį, kuria arbitražo procedūrą būtų atsisakyta atnaujinti, nebent „Nord Stream 2“ tinkamai ir pakankama suma užtikrintų teismo išlaidų apmokėjimą. 2023 m. liepos 14 d. nutartimi Ginčų sprendimo institucija atmetė prašymą nutraukti arbitražo procedūrą, bet priėmė ES prašymą dėl teismo išlaidų apmokėjimo užtikrinimo. Todėl „Nord Stream 2“ buvo įpareigota pateikti piniginį užstatą ES teisinio atstovavimo Nuolatiniame arbitražo teisme išlaidoms padengti. Reikiama teismo išlaidų garantija buvo tinkamai sumokėta. Tolesni veiksmai bus tolesnis keitimasis rašytiniais pareiškimais ir žodinis bylos nagrinėjimas, kuris greičiausiai įvyks 2025 m. pradžioje.

---

[2] 2020 m. gegužės 20 d. Bendrojo Teismo (aštuntoji kolegija) nutartis *Nord Stream 2 AG prieš Europos Parlamentą ir Europos Sąjungos Tarybą*, Byla T-526/19, ECLI:T:2020:210.

[3] 2022 m. liepos 12 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (didžioji kolegija) sprendimas *Nord Stream 2 AG prieš Europos Parlamentą ir Europos Sąjungos Tarybą*, Byla C-348/20 P, ECLI:EU:C:2022:548.

Su šia arbitražo procedūra susiję dokumentai pateikiami Nuolatinio arbitražo teismo svetainėje[4].

c. Jungtinės Karalystės investuotojų ieškiniai banko „AS PNB Banka“ vardu dėl Europos Centrinio Banko nustatytų norminių reikalavimų (2019 m.)

2019 m. gegužės 2 d. Komisija gavo raštą pagal Energetikos chartijos sutarties 26 straipsnio 1 dalį, kurį Latvijos banko „AS PNB Bank“ vardu parengė Rusijos investuotojai (turintys Jungtinės Karalystės pilietybę), dėl tam tikrų Europos Centrinio Banko (ECB) sprendimų, kuriais bankui buvo nustatyti norminiai reikalavimai ir galėjo būti padarytas poveikis jo investicijoms į vėjo elektrinių parką „Winergy“ Latvijoje.

Visų pirma, investuotojai tvirtino, kad dėl 2019 m. gegužės 17 d. priimto ECB sprendimo projekto, kuriame nustatyti terminai, iki kurių bankas „AS PNB Bank“ turi sumažinti riziką, susijusią su parku „Winergy“, ir pasiekti tam tikras kapitalo pakankamumo ribas, buvo panaikinta banko licencija ir prarastos investicijos į parką „Winergy“. Investuotojai teigė, kad Sąjungos, kaip ir Latvijos, veiksmais buvo keliama grėsmė tolesnėms jų investicijoms į parką „Winergy“ ir jų saugumui pažeidžiant ES įsipareigojimus pagal Energetikos chartijos sutarties III dalį.

2019 m. gegužės 24 d. Europos Parlamentas ir Taryba buvo informuoti apie šiuos kaltinimus.

2019 m. birželio 28 d. Komisija išsiuntė raštą investuotojams, kuriame išreiškė nuomonę, kad jie neturi teisės iškelti bylos ES pagal Energetikos chartijos sutartį, nes investuotojai yra ES piliečiai, ir pasiūlė atsiimti ieškinius. Investuotojai savo ieškinių prieš ES nebetęsė.

d. Lenkijos investuotojų ieškiniai dėl lignito kasybos veiklos Turuvo kasykloje Lenkijoje (2022 m.)

2022 m. sausio 17 d. Komisija pagal Energetikos chartijos sutarties 26 straipsnio 1 dalį gavo Lenkijos investuotojų „PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.“ ir „PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.“ (toliau kartu – PGE) raštą dėl jų investicijų į lignito kasybos veiklą Turuvo kasykloje Lenkijoje. Raštu buvo siekiama pranešti ES apie galimą Energetikos chartijos sutarties pažeidimą ir jame pateiktas prašymas pagal Energetikos chartijos sutarties 26 straipsnio 1 dalį pasiekti taikų ES ir PGE susitarimą. Visų pirma PGE nurodė Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (ESTT) nutartis byloje C-121/21[5], kuriomis nurodyta nutraukti lignito kasybos veiklą Turuvo kasykloje.

2022 m. kovo 8 d. Komisija išsiuntė raštą investuotojams, kuriame išreiškė nuomonę, kad jie neturi teisės iškelti bylos ES pagal Energetikos chartijos sutartį, nes investuotojai yra ES piliečiai, ir pasiūlė atsiimti ieškinius. Investuotojai savo ieškinių prieš ES nebetęsė.

e. „SCE Solar Don Benito APS“ ieškiniai (2022 m.)

[4] https://pca-cpa.org/en/cases/239/.

[5] *Čekijos Respublika prieš Lenkijos Respubliką (Turuvo kasykla)*, Byla C-121/21. 2022 m. vasario 4 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutartimi byla buvo išbraukta iš registro.

2022 m. lapkričio 18 d. Komisija gavo Danijos investuotojo „SCE Solar Don Benito APS“ raštą pagal Energetikos chartijos sutarties 26 straipsnio 1 dalį. Investuotojas vykdo veiklą saulės energijos rinkoje ir buvo vienas iš ieškovų Energetikos chartijos sutarties arbitražo byloje *Green Power K/S ir SCE Solar Don Benito APS prieš Ispanijos Karalystę* (Stokholmo prekybos rūmų byla Nr. V2016/135). Komisija į šią arbitražo procedūrą įstojo kaip *amicus curiae*; procedūra baigėsi sprendimu atmesti reikalavimus dėl arbitražo teismo jurisdikcijos nebuvimo. Visų pirma arbitražo teismas laikėsi nuomonės, kad arbitražo procedūrai taikytini ESTT sprendimai *Achmea* ir *Komstroy* ir kad Ispanijos pasiūlymas pradėti arbitražo procedūrą pagal Energetikos chartijos sutartį netaikytinas ES vidaus santykiams. 2022 m. lapkričio 18 d. rašte investuotojas nurodė ESTT sprendimus ir tai, kad Komisija dalyvavo ankstesnėje arbitražo procedūroje, tvirtindamas, kad ES pažeidė Energetikos chartijos sutartį sutrukdydama jam veiksmingai ginti savo teises arbitražo procedūroje.

2023 m. sausio 27 d. Komisija išsiuntė raštą investuotojui, kuriame išreiškė nuomonę, kad jis neturi teisės iškelti bylos ES pagal Energetikos chartijos sutartį, nes investuotojas yra ES pilietis, ir pasiūlė atsiimti ieškinius. Investuotojas savo ieškinių prieš ES nebetęsė.

f. „Klesch Group Holdings Limited & others“ ieškiniai dėl Tarybos reglamento (ES) 2022/1854 (2023 m.)

2023 m. spalio 2 d. Komisija per Tarptautinį investicinių ginčų sprendimo centrą (ICSID) gavo arbitražo prieš ES prašymą ginče, kurį pagal Energetikos chartijos sutartį pateikė „Klesch Group Holdings Limited & others“ (toliau – „Klesch Group“). „Klesch Group“ yra energetikos sektoriuje veikiančių Džersyje įsteigtų įmonių grupė. Šis arbitražo prašymas grindžiamas ankstesniu pranešimu apie ginčą ir prašymu surengti konsultacijas tuo pačiu klausimu. Ginčas susijęs su investicijomis į naftos perdirbimo įmones Danijoje ir Vokietijoje, o „Klesch Group“ ginčija laikinąjį solidarumo įnašą pagal Tarybos reglamentą (ES) 2022/1854[6]. Tarybos reglamentu nustatytas privalomas laikinasis solidarumo įnašas, taikomas naftos, gamtinių dujų, anglių ir perdirbimo sektorių įmonių pelno perviršiui, apskaičiuojamas pagal apmokestinamąjį pelną finansiniais metais, prasidedančiais 2022 m. ir (arba) 2023 m., kuris viršija 2018–2021 m. vidutinio metinio apmokestinamojo pelno 20 proc. padidėjimą. 2023 m. spalio 20 d. Komisija pagal Finansinės atsakomybės reglamentą apie ginčą informavo Europos Parlamentą ir Tarybą.

Danija ir Vokietija gavo panašius „Klesch Group“ arbitražo prašymus dėl jų nacionalinės teisės aktų, kuriais įgyvendinamas laikinasis solidarumo įnašas. Komisija glaudžiai bendradarbiauja su Danija ir Vokietija siekdama koordinuoti bendrą gynybą. Visų pirma Danija ir Vokietija patvirtino, kad, kaip nustatyta Finansinės atsakomybės reglamento 9 straipsnio 1 dalies b punkte, neketina būti atsakovėmis „Klesch Group“ joms iškeltose bylose. Todėl tose bylose atsakove bus ES (Finansinės atsakomybės reglamento 9 straipsnio 1 dalies paskutinis sakinys).

4. Investuotojų ir valstybės ginčų sprendimo procesų, pradėtų prieš Sąjungą, skaidrumas

Europos Komisija siekia užtikrinti kuo didesnį investuotojų ir valstybės ginčų sprendimo procesų, pradėtų prieš Sąjungą, skaidrumą. Pastaraisiais metais Komisija radikaliai pakeitė

[6] 2022 m. spalio 6 d. Tarybos reglamentas (ES) 2022/1854 dėl skubios intervencijos, skirtos didelėms energijos kainoms mažinti (OL L 261I, 2022 10 7, p. 1–21).

Sąjungos požiūrį į investicinių ginčų sprendimą įgyvendindama įvairias iniciatyvas. Ji vykdė derybas dėl skaidrumo taisyklių, kurioms pasibaigus 2013 m. buvo priimtos UNCITRAL skaidrumo taisyklės ir tokios taisyklės įtrauktos į investicinių teismų sistemų, sukurtų pagal ES dvišalius susitarimus su Kanada, Singapūru, Vietnamu, Čile ir Meksika, nuostatas.

Sąjunga taip pat dalyvavo derybose dėl Jungtinių Tautų konvencijos dėl skaidrumo sprendžiant sutartimi grindžiamus investuotojo ir valstybės ginčus (Mauricijaus konvencija, Niujorkas, 2014 m.). Tai yra JT konvencija, kurioje numatyta, kad UNCITRAL skaidrumo taisyklės taikomos daugiau nei 3 000 galiojančių dvišalių investicijų sutarčių. Komisija siekė, kad priėmus Mauricijaus konvenciją UNCITRAL skaidrumo taisyklės būtų taikomos Energetikos chartijos sutarčiai ir 2015 m. sausio mėn. pateikė pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo, kuriuo ES būtų įgaliota pasirašyti Mauricijaus konvenciją. 2024 m. birželio 25 d. Taryba priėmė sprendimą dėl Mauricijaus konvencijos pasirašymo ir dabar ES ją oficialiai pasirašys. Tada, Europos Parlamentui patvirtinus, ES ratifikuos Mauricijaus konvenciją. ES pasirašius ir sudarius Mauricijaus konvenciją, valstybės narės galės ją ratifikuoti nacionaliniu lygmeniu.

Tuo tarpu Komisija ėmėsi iniciatyvų siekdama užtikrinti kuo didesnį investuotojų ieškinių, apie kuriuos jai pranešta iki šiol, skaidrumą. Prekybos generalinio direktorato svetainėje skelbiama naujausia investuotojų ir Komisijos korespondencija (https://ec.europa.eu/trade/policy/accessing-markets/dispute-settlement/investment-disputes/). Investuotojams nusprendus savo ieškinius pareikšti arbitražui, Komisija ketina toliau taikyti skaidrumo standartus siekdama susitarti su investuotojais skelbti pareiškimus ir rengdama atvirus posėdžius.

***